

УДК 81-25

Магдюк О. В.,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри
практики іноземної мови та методики викладання
Хмельницького національного університету
E-mail: olga-tychinska@rambler.ru

Дармороз Г. А.,
старший викладач кафедри
практики іноземної мови та методики викладання
Хмельницького національного університету
E-mail: gdarmoroz@ukr.net

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА НІМЕЧЧИНИ

У статті визначено поняття «сленг», «молодіжний сленг»; здійснено аналіз молодіжного сленгу в порівняльному аспекті, з використанням даних двох мов – німецької та англійської. Наведено яскраві приклади сленгізмів, які яскраво характеризують питання, що досліджується. Встановлено, що в німецького і англійського молодіжних сленгів більше точок дотику, ніж відмінностей, що дозволяє говорити про схожі тенденції в процесі розвитку обох мов.

***Ключові слова** англійська мова, німецька мова, молодь, сленг, молодіжна мова, молодіжний сленг, соціолект.*

Молодіжний сленг – особлива форма мови, що представляє собою один зі складників процесу її розвитку, поповнення та урізноманітнення. Незважаючи на об'єктивне існування молодіжного сленгу, це явище не усталене в часі, воно є рухомим, мінливим і спричинює деякі складнощі в процесі його вивчення.

Дослідження молодіжної мови довгий час не здійснювалося у зв'язку з низкою упреждень щодо цієї проблеми. Однак із

середини ХХ ст. зацікавленість у цьому явищі стала поступово зростати. Питання про сутність сленгу, його межі, місце в загальній системі мови представлені в роботах І. Арнольд, І. Гальперіна, Е. Партріджа, В. Хомякова. Німецькій розмовній мові, і молодіжній зокрема, присвячені роботи науковців В. Девкіна, Д. Мальцевої, Е. Розена.

Мета статті – спробувати проаналізувати молодіжний сленг в порівняльному аспекті, використовуючи дані двох мов – німецької та англійської.

Перед безпосереднім аналізом сленгу необхідно з'ясувати, що становить собою це мовне явище. Однак це не так легко, оскільки серед лінгвістів немає єдиної точки зору з приводу того, що ж таке сленг, у чому складнощі при визначенні поняття «молодіжний сленг». Його часто трактують як набір слів, які придумала молодь. Подібне визначення молодіжного сленгу не розкриває, на наш погляд, сутності цього явища. Найбільш вичерпним нам здається визначення, дане К. Тихоною: «молодіжний сленг» – це різновид розмовної мови, який містить експресивні лексеми, що використовуються як суто молодіжні в певному соціолекті. Під терміном «соціолект» розуміється обмежена певною соціальною сферою форма прояву мови, яка є виразом соціальної диференціації суспільства. Терміном «соціолект» позначаються мовні субкоди, обмежені певними професійними, віковими та іншими соціально-зумовленими групами, відмінності яких від загальнонаціональної мови лежать переважно в галузі лексики [1, с. 608].

Молодіжна мова ґрунтується на системі сучасної національної мови тієї чи іншої країни. Це означає, що молодь не винаходить своєї власної мовної системи, а використовує вже існуючі доступні засоби мови так, як їй це зручно.

Можна виділити кілька джерел поповнення молодіжного сленгу. По-перше, це лексичні пласти сусідніх соціальних груп (сленг музикантів, наркоманів і навіть кримінальних елементів).

По-друге, регіональні і діалектні слова також можуть стати частиною молодіжної мови (особливо яскраво проявляється це в німецькій мові).

Так, для німецької мови, завдяки її своєрідному історичному розвитку, особливе значення має територіальна диференціація. Активність діалектів на німецькому ґрунті набагато відчутніша, ніж у багатьох інших країнах. Це призводить до того, що місцеві особливості німецької розмовної мови виражені сильніше, ніж, наприклад, в українській мові.

Важливу роль у сленгу молоді відіграють також запозичення з інших мов. Так, у німецькому сленгові багато запозичень з англійської мови. Зрештою, формування підсистеми молодіжного сленгу відбувається за рахунок морфологічного словотвору.

У результаті аналізу 100 лексичних одиниць англійського та 85 одиниць німецького молодіжного сленгу нами було встановлено, що їхня основна частина в обох мовах представлена іменниками, проте в німецькому молодіжному сленгу, на відміну від англійського, число дієслів переважає над кількістю прикметників. Крім того, для мови німецької молоді характерна наявність стійких дієслівних виразів, чого ми не спостерігали у процесі аналізу англійського молодіжного сленгу: *ander Bettkantehängen* – нудьгувати, *einander Waffenhaben* – бути «з привітом» [7, с. 27].

Спільною рисою для німецького та англійського молодіжних сленгів виступає використання афіксації як продуктивного способу морфологічного словотвору. Різниця полягає в тому, що для англійського молодіжного сленгу характерна суфіксація (*kegger* – вечірка з розпиванням пива, *twinkie* – привабливий чоловік) [4, с. 128], водночас німецькому молодіжному сленгу властива префіксація (*abfüllen* – спювати, напоювати; *rumhängen* – нудьгувати) [2, с. 425].

На другому місці за продуктивністю в обох мовах знаходиться спосіб словоскладання. У німецькій молодіжній мові цим способом утворюються в основному іменники: *Kalkleisten* –

«предки», батьки; *Hai-Tee-Hai* – любитель чаю [3, с. 20], в англійській мові молоді словоскладання застосовується для утворення іменників і прикметників: *drop-dead* – класний; *five-finger* – крадіжка в магазині [10, с. 214].

Відмінною рисою англійського молодіжного сленгу виступає застосування способу перехрещення слів, що не є характерною рисою сленгу німецької молоді: *div* від *divvy* – індивід, дурень; *rents* або *rentals* від *parents* – батьки. Водночас у німецькому молодіжному сленгу, на відміну від англійського, популярна конверсія: *sahn* – чудовий, класний; *faulen* – нудьгувати; *fetzt* – приголомшливо, здорово [5, с. 126].

Таким чином, досліджуючи морфологічну систему німецької та англійської молодіжної мов, зазначаємо низку як подібностей, так і відмінностей, що визначають індивідуальність кожної з мов.

На лексичному рівні можна виділити наступні загальні лексико-семантичні особливості німецького та англійського молодіжного сленгу.

По-перше, необхідно відзначити антропоцентричну орієнтованість лексичних одиниць. Велика їх частина служить для найменування людини або реалій дійсності, які тісно пов'язані з нею. Лексичні одиниці групуються навколо наступного ряду денотатів: 1) людина; 2) гроші; 3) алкоголь, наркотики; 4) дозвілля, проведення часу.

Крім того, необхідно виділити в окрему групу прикметники, що носять узагальнювальний характер і вживаються для характеристики будь-яких реалій дійсності: *zulässig* – «кльовий», крутий, стильний; *viehisch* – відмінний, чудовий; *bockstart* – «кльовий», класний; *chill* – чудовий; *dishy* – спокусливий, привабливий [3, с. 20].

Найбільш повно і різноманітно представлена в молодіжному сленгу група «Людина».

Тут слід виділити наступні семантичні підгрупи: одиниці, що вживаються для назви батьків (*Big Boss*, *Sheriffs*); одиниці, які

використовуються для позначення представниць жіночої статі (*die Unke, scuzz, scank*); лексичні одиниці, що вживаються для позначення людини з виділенням його особливих характеристик, зовнішніх або внутрішніх (*der Skeletti* – дідок, «старикашка» (старше ніж 60 років); *hodad* – відразлива особистість, *frog* – неприємна особистість; *der Videot* – людина, що збожеволіла на відеофільмах; *Hugo* – сигарета) [10, с. 214].

По-друге, відмінною рисою молодіжного сленгу є запозичення графічних та звукових оболонки слів з літературної мови. Однак у молодіжному сленгу слова зазнавали семантичних змін, найбільш поширеними з яких в такому соціолекті виступають меліорація (*viehisch* – відмінний, класний [2, с. 425]; *evil* – чудовий [9, с. 77]); метафоричний перенос (*drooly* – привабливий, апетитний, прикметник утворено від іменника *drool* – «слина», і його значення буквально «викликає слинки», тобто привабливий [9, с. 77]; *der Schnelldurchblicker* – людина, яка швидко міркує, «молоток» [2, с. 425]. Виходячи зі значення компонентів, які порівнюються, значення цього слова можна передати як «людина, яка швидко дивиться всередину чого-небудь або крізь що-небудь», тобто швидко осягає суть явища) і розширення значення (*hotten* – танцювати [5, с. 126]).

Третьою особливістю мови молоді виступає запозичення одиниць з інших мов. У німецькому молодіжному сленгу джерелом є англійська мова (*Oldies* – батьки; *empty* – вкрай непривабливий; *der Bestseller* – молода людина, що користується успіхом у жінок), в англійському молодіжному сленгу – мова американської молоді (*zod* – неприємна людина; *skuzzy* – брудний, засмальцьований) [7, с. 26].

Основною стилістичною особливістю лексичних одиниць молодіжного сленгу є їхня стилістична заниженість: молодіжний сленг, як і мови інших соціальних підгруп, знаходиться за межами літературної мови.

У складі лексичних одиниць англійського молодіжного сленгу переважають слова з неохвальним значенням (41 % від загального числа досліджуваних одиниць: *grody* – неприємний; *airball* – химерний чоловік). Одиниць з позитивним компонентом значення набагато менше – 25 % від усіх лексичних одиниць (*jazzed* – діяльний, енергійний; *neat* – відмінний) [3, с. 20].

У німецькому молодіжному сленгу спостерігається протилежна тенденція. Тут переважають одиниці з позитивним компонентом значення (27 % від загального числа одиниць: *klasse* – класно, відмінно; *urisch* – відмінно, здорово; *wooky* – відмінно, чудово). Лексичні одиниці з негативним, презирливим значенням складають 17,6 % від загальної кількості проаналізованих одиниць (*die Unke* – песиміст) [10, с. 214].

Особливу увагу слід приділити проблемі перекладу лексичних одиниць молодіжного сленгу українською мовою. Відповідні мовні еквіваленти необхідно шукати не у сфері літературної мови, а у відповідному стилістичному кластері української мови. Іншими словами, для того щоб зберегти колорит, відповідне забарвлення перекладного тексту, зокрема і стилістику, це повинні бути одиниці мови української молоді.

На підставі вищесказаного ми вважаємо правомірним зробити висновок, що в німецького і англійського молодіжних сленгів більше точок дотику, ніж відмінностей, що дозволяє говорити про схожі тенденції в процесі розвитку обох мов. Це пояснюється тим, що, по-перше, і англійська, і німецька мови належать до мов германської групи, що зумовлює наявність схожих лінгвістичних явищ в обох мовах. По-друге, останніми роками англійська мова набуває все більшого впливу, в основному за рахунок розвитку індустрії розваг: велика частина відеофільмів, музичних текстів випускається англійською мовою. Основними «споживачами» розваг є молодь, яка легко засвоює звучну англійську мову, підсвідомо запозичуючи мовні явища для повсякденного

побутового спілкування. Більша частина новітніх англо-американізмів належить до сфери молодіжних захоплень і розваг. Серед англomовних запозичень переважають слова з фіксованою оцінкою, що несуть певні соціальні конотації.

Незважаючи на те, що молодіжний сленг активно запозичує і переробляє матеріал літературної мови, представники старшого покоління часто не розуміють молодіжного сленгу.

Нерозуміння породжує негативне ставлення або навіть неприйняття молодіжного сленгу дорослими. Використання сленгу в мові молоді є для дорослих ознакою безкультур'я, невихованості того, хто цей сленг вживає. Однак вони забувають, що свого часу також вдавалися до допомоги цієї «закодованої» на перший погляд мови. Із плином часу змінюється лише її наповнюваність: одні одиниці зникають з ужитку, на зміну їм приходять інші, але зміст такого мовного явища залишається в основному незмінним.

Як б не було ставлення носіїв мови до молодіжного сленгу, безперечним залишається факт, що його наявність заперечувати не можна. Він становить систему з певною структурою і характеризується внутрішніми закономірностями. Функціонування молодіжного сленгу далеке від свавілля і регулюється нормою, яка, на відміну від норми літературної мови, не має письмової кодифікації і живе у свідомості його носіїв.

Список використаної літератури

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – М. : Советская энциклопедия, 1966. – С. 608.
2. Девкин В. Д. Немецко-русский словарь разговорной и диалектной речи / В. Д. Девкин. – М., 2002. – С. 425.
3. Костецкая А. Г. Социолингвистические характеристики речи образованной молодежи Великобритании и США / А. Г. Костецкая. – Волгоград, 2001. – С. 20.
4. Маковский М. М. Языковая сущность современного английского сленга / М. М. Маковский // Иностранные языки в школе. – 1962. – № 4. – С. 128.

5. Минаков А. В. Немецко-русский словарь молодежной лексики / А. В. Минаков – Курск: Изд-во. Курск. гос. пед. ун-та, 1998. – С. 126.
6. Панарина М. А. Влияние молодежной культуры на современный английский язык / М. А. Панарина. – М. : Ваш дом, 1999. – С. 60.
7. Тихонова К. А. Контрастивное исследование баз данных (на материале немецких и русских неологизмов молодежной речи конца XX века) / К. А. Тихонова. – М., 2002. – С. 27.
8. Arnold I. V. The English Word / I. V. Arnold. – М. : Высшая школа, 1986. – С. 296.
9. Black John W. The use of words in context: the vocabulary of college students / W. John Black. – London: Plenum Press, 1985. – С. 77.
10. Heinemann M. Kleines Wörterbuch der Jugendsprache / M. Heinemann. – Leipzig, 1989. – С. 214.

Магдюк О. В., Дармороз Г. А. Сравнительный анализ молодежного сленга Великобритании и Германии.

Аннотация

В статье определено понятие «сленг», «молодежный сленг»; осуществлен анализ молодежного сленга в сравнительном аспекте, используя данные двух языков – немецкого и английского. Приведены яркие примеры сленгизмов, которые в полной мере характеризуют исследуемый вопрос. Установлено, что у немецкого и английского молодежного сленга больше точек соприкосновения, чем различий, что позволяет говорить об общей тенденции в процессе развития обоих языков.

Ключевые слова: *английский язык, немецкий язык, молодежь, сленг, молодежная речь, молодежный сленг, социолект.*

Mahdiuk O. V., Darmoroz H. A. Comparative analysis of youth slang in Great Britain and German.

Summary

The object of the study is youth speech that is full of interesting and fascinating phenomena. The background of the article is determined by the changeable nature of youth speech and by the desire to mention the slightest changes within it. The main aim of the article is to carry comparative analysis of youth slang in Great Britain and German. The total number of slang words that were analyzed in the article is 100 English words and 85 German ones.

The chosen examples of slang words brightly illustrate the process in both languages. Particular attention should be paid to the problem of the translation of lexical units of youth slang into Ukrainian. The corresponding linguistic equivalents should be sought not in the literary language, but in the corresponding stylistic cluster of the Ukrainian language. In other words, in order to preserve the corresponding color and stylistics of the translated texts, one should use units of the language of Ukrainian youth. It has been established that German and English youth slang have more points of contact than differences, which suggests similar trends in the development of both languages. The analysis of this language layer should be continued, because for changeable nature of youth speech and youth slang itself.

Key words: *the English language, the German language, youth, slang, youth speech, youth slang, sociolect.*

УДК 372.881.111.1.

Мазур Ю. Я.,
*кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри
практики іноземної мови та методики викладання
Хмельницького національного університету*
E-mail: yulianamazur25@gmail.com

Зембицька М. В.,
*кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри
практики іноземної мови та методики викладання
Хмельницького національного університету*
E-mail: zembitska@i.ua

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАКТИЧНИЙ КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

У статті проаналізовано підходи зарубіжних та вітчизняних науковців до трактування поняття «фразеологічна одиниця», визначено її ознаки (експресивність і фразеологічну образність, стійкість